

ANALIZA I KOMPARACIJA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA PODUZEĆA BENKOVIĆ D.O.O. I BOŠANA D.O.O.

Katuša, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:017340>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

UNIVERSITY OF SPLIT

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA I KOMPARACIJA FINANCIJSKIH
IZVJEŠTAJA PODUZEĆA BENKOVIĆ D.O.O. I
BOŠANA D.O.O.**

Mentor:

doc. dr. sc. Ivana Dropulić

Student:

Ivana Katuša

Split, lipanj, 2017.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Definiranje problema istraživanja	3
1.2. Ciljevi rada	3
1.3. Metode rada	3
1.4. Struktura rada	5
2. POJAM I ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA	6
2.1. Temeljni financijski izvještaji za mikro i mala poduzeća	6
2.1.1. Bilanca	7
2.1.2. Račun dobiti i gubitka	9
2.1.3. Bilješke uz financijske izvještaje	10
2.2. Analiza financijskih izvještaja i poslovne uspješnosti.....	10
2.2.1. Komparativni financijski izvještaji	10
2.2.2. Strukturni financijski izvještaji	11
2.2.3. Analiza pomoću pokazatelja	11
2.2.3.1. <i>Pokazatelji profitabilnosti</i>	12
2.2.3.2. <i>Pokazatelji obrtaja imovine</i>	14
2.2.3.3. <i>Pokazatelji likvidnosti</i>	15
2.2.3.4. <i>Pokazatelji solventnosti</i>	16
3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I KOMPARACIJA PODUZEĆA BENKOVIĆ D.O.O. I BOŠANA D.O.O. .	18
3.1. Općenito o poduzeću Benković d.o.o.	18
3.2. Općenito o poduzeću Bošana d.o.o.....	18
3.3. Horizontalna analiza poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.....	19
3.3.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o.	19
3.3.2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o.	20

3.3.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.	22
3.3.4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.	23
3.4. Vertikalna analiza poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.....	24
3.4.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o.	25
3.4.2. Vertikalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o.	26
3.4.3. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.	27
3.4.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.	28
3.5. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. putem financijskih pokazatelja	29
4. ZAKLJUČAK.....	35
LITERATURA	36
POPIS TABLICA	38
POPIS SLIKA.....	39
SAŽETAK.....	40
SUMMARY	40

1. UVOD

Analiza financijskih izvješća najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja društva. U vrijeme donošenja godišnjih temeljnih financijskih izvješća javlja se pojačan interes za analizom tih izvješća. Analiza omogućava odgovor na pitanje kako je poduzeće poslovalo u prethodnom razdoblju i kako poboljšati rezultat u narednom razdoblju. Ova analiza preduvjet je racionalnog upravljanja poslovanjem i razvojem društva.¹ Postoje različite metode i postupci analiziranja koji će dati kvalitetne informacije za daljnje planiranje i donošenje poslovnih odluka u poduzeću. U nastavku rada biti će objašnjena horizontalna i vertikalna analiza, te analiza pomoću pojedinačnih i skupnih pokazatelja.

1.1. Definiranje problema istraživanja

Da bi se utvrdilo sadašnje poslovanje poduzeća i njegov financijski položaj, nužno je provesti analizu financijskih izvješća. U tom smjeru definiran je i problem istraživanja, koji se temelji na utvrđivanju i usporedbi uspješnosti i stabilnosti poslovanja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. analizom godišnjih financijskih izvještaja.

1.2. Ciljevi rada

Na temelju navedenog problema istraživanja definira se cilj istraživanja završnog rada. Cilj završnog rada je analizom godišnjih financijskih izvještaja dati sveobuhvatnu ocjenu uspješnosti poslovanja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. kako bi se usporedili dobiveni rezultati te pratile performanse poslovanja u budućnosti.

1.3. Metode rada

Prilikom izrade završnog rada, u cilju provedbe što detaljnije i kvalitetnije analize korištene su sljedeće istraživačke metode²:

- Metoda indukcije podrazumijeva da se do zaključka o općem sudu dolazi na temelju posebnih ili pojedinačnih činjenica koje se obuhvaćaju dosljednom i sistematskom primjenom induktivnog načina zaključivanja. Polazi se od izučenog

¹ doc.dr.sc.Vukoja B.,Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka“ str.1., [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [25.03.2017.]

² Zelenika, R. (1998): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka

prema neizučenom, odnosno od većeg broja pojedinačnih pojava rade se uopćavanja. Ukratko, induktivna metoda se temelji na postupku zaključivanja od pojedinačnog prema općem. Induktivna metoda se pretežno upotrebljavala u početnim stadijima znanosti, a kada je znanost oblikovala početne pojmove i zakonitosti i sredila ih u sustav zakonitosti, počela se primjenjivati i deduktivna metoda.

- Metoda dedukcije temelji se na dedukciji, odnosno na zaključivanju od općih sudova ka pojedinačnim ili ka drugim općim sudovima. Ona služi u znanosti posebice za objašnjavanje činjenica i zakona, zatim predviđanja budućih događaja, otkrivanju novih činjenica i zakona, provjeravanju hipoteza te za znanstveno izlaganje. Za provođenje deduktivne metode pretpostavlja se poznavanje općih stavova, znanja na temelju kojih se shvaća ono pojedinačno.
- Metodom analize raščlanjuju se složeni pojmovi, sudovi i zaključci na njihove jednostavnije sastavne dijelove te se izučavaju svaki dio za sebe i u odnosu na druge dijelove. Metodom analize analizirat će se godišnji financijski izvještaji na primjeru poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.
- Metoda sinteze je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti putem sinteze jednostavnih sudova u složenije. Sinteza je na čin sistematiziranja znanja po zakonitostima formalne logike, kao proces izgradnje teorijskog znanja u pravcu od posebnog ka općem. Metodom sinteze povezat će se najvažnije teorijske postavke izdvojene iz relevantne literature i rezultati empirijskog dijela završnog rada.
- Komparativna metoda uspoređuje srodne pojave, odnosno utvrđuje sličnosti u njihovom ponašanju i intenzitetu, kao i razlike koje se javljaju među njima. Komparativnom metodom uspoređit će se financijski izvještaji i poslovanje dvaju poduzeća, Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.
- Metoda studije slučaja podrazumijeva istraživanje studije slučaja na konkretnom poduzeću. Tako će se u ovome završnome radu istraživati poslovanje poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.
- Metoda kompilacije je preuzimanje opažanja, stavova i spoznaja koji su rezultat tuđih znanstveno-istraživačkih radova. U ovom radu metodom kompilacije prikazat će se rezultati znanstveno-istraživačkih radova, odnosno teorijskih postavki drugih autora na smisleni način.

1.4. Struktura rada

Ovaj završni rad se sastoji od četiri poglavlja koja se dalje dijele na potpoglavlja. U prvom, uvodnom poglavlju definiran je problem istraživanja, navedeni su cilj istraživanja i metode koje su korištene pri pisanju završnog rada kao i sama struktura završnog rada.

Nakon uvodnog dijela slijedi teorijski aspekt i relevantne značajke godišnjih financijskih izvještaja. Biti će objašnjena horizontalna i vertikalna analiza, te analiza pomoću pojedinačnih i skupnih pokazatelja.

Nadalje, treći dio temelji se na empirijskom istraživanju koje će se provesti na primjeru dva mala poduzeća iz iste djelatnosti. Analizirat će se i usporediti godišnji financijski izvještaji poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. putem horizontalne, vertikalne i analize pomoću pokazatelja.

U zaključnom će se dijelu sintetizirati teorijske postavke i rezultati empirijskog dijela završnog rada.

2. POJAM I ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Da bi se ocijenila kvaliteta poslovanja poduzeća, potrebne su brojne informacije. Financijski izvještaji sadrže informacije o financijskom položaju u određenom trenutku, ali i o rezultatu (uspješnosti) poslovanja prošlih razdoblja. Kvaliteta poslovanja podrazumijeva sigurno i uspješno poslovanje. Poznavanje računovodstvenih kategorija, a time i razumijevanje temeljnih financijskih izvještaja nužna je pretpostavka za donošenje zaključaka o sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Povezano s tim, potrebno je istaknuti kako se svi financijski izvještaji moraju promatrati povezano i ovisno jedan o drugome jer u suprotnom korisnici računovodstvenih informacija mogu stvoriti pogrešnu sliku o kvaliteti poslovanja poduzeća. S aspekta investitora vrijednost financijskih izvještaja je u predviđanju budućnosti, dok iz perspektive menadžmenta uporaba financijskih izvještaja čini polaznu osnovu za aktivnosti planiranja koje posljedično utječu na budući tijek poslovanja poduzeća.³

Kako tema rada obuhvaća analizu financijskih izvještaja potkrijepljenu na primjeru dvaju malih poduzeća iz iste djelatnosti u nastavku će se, radi boljeg razumijevanja, razmatrati samo oni financijski izvještaji koji su zakonom propisani za mikro i mala poduzeća.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
- prihod 60.000.000,00 kuna,
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine -50.⁴

2.1. Temeljni financijski izvještaji za mikro i mala poduzeća

Prema Zakonu o računovodstvu svaki poduzetnik čije je sjedište u Republici Hrvatskoj obvezan je voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema temeljnim načelima urednog knjigovodstva, tako da u njemu budu vidljivi njegovi poslovi i stanje

³Dečman N. (2012.) „Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH“, str 449., [Internet], raspoloživo na:

http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746 [25.03.2017.]

⁴ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 1.

njegove imovine. Poduzetnik i pravne i fizičke osobe dužni su sastavljati godišnje financijske izvještaje u obliku, sadržaju i na način propisan Zakonom o računovodstvu (ZOR).⁵

Mikro, mali i srednji poduzetnici te ostali poduzetnici koji se ne mogu razvrstati u velike poduzetnike po kriterijima iz ZOR dužni su sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila priznavanja, mjerenja i klasifikacije poslovnih događaja te sastavljanja i prezentiranja financijskih izvještaja koje donosi Odbor za standarde financijskog izvještavanja u skladu sa ZOR i objavljuju se u „Narodnim novinama“.⁶

Prema Zakonu o računovodstvu mali poduzetnici nisu obvezni sastavljati svih pet temeljnih izvješća kao što je to u slučaju velikih poduzetnika, već za njih, tri temeljna:

1. izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
2. račun dobiti i gubitka (račun o sveobuhvatnoj dobiti)
3. bilješke uz financijske izvještaje.⁷

2.1.1. Bilanca

Bilanca (Izvještaj o financijskom položaju) je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza na određeni datum. Bilanca predstavlja prikaz stanja i strukture imovine i njenih izvora, promatranog subjekta u određenom trenutku tj. na određeni dan, izraženih u financijskim terminima. U računovodstvu se imovina poduzeća naziva AKTIVA, a izvori imovine PASIVA. Pri sastavljanju bilance treba voditi računa o ravnoteži:⁸

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA, odnosno}$$

$$\text{IMOVINA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}$$

Budući da je $\text{AKTIVA} = \text{IMOVINA}$, odnosno, $\text{PASIVA} = \text{KAPITAL} + \text{OBVEZE}$.

Bilanca, kao jedan od temeljnih financijskih izvještaja, mora dati odgovore na pitanja o likvidnosti i zaduženosti poduzeća, o financijskog snazi poduzeća i sl. Dakle, ona predstavlja podlogu za analizu financijskih izvještaja i u tom smislu poznavanje pozicija bilance je

⁵ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 2.

⁶ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 2.

⁷ Zakon o računovodstvu, (2016.), NN 78/15, 134/15, 120/16, VII. Financijski izvještaji, Čl. 19., [Internet], raspoloživo na: <http://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu> [26.03.2017.]

⁸ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 2.

temeljni preduvjet za kvalitetnu analizu.⁹ U narednoj tablici prikazane su temeljne bilančne pozicije.

Tablica 1. Bilanca

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	I. Temeljni (upisani) kapital
I. Nematerijalna imovina	II. Kapitalne rezerve
II. Materijalna imovina	III. Rezerve iz dobiti
III. Dugotrajna financijska imovina	IV. Revalorizacijske rezerve
IV. Potraživanja	V. Rezerve fer vrijednosti
V. Odgodena porezna imovina	VI. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	VII. Dobit ili gubitak poslovne godine
I. Zalihe	VIII. Manjinski (nekontrolirajući) interes
II. Potraživanja	B) REZERVIRANJA
III. Kratkotrajna financijska imovina	C) DUGOROČNE OBVEZE
IV. Novac u banci i blagajni	D) KRATKOROČNE OBVEZE
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA
E) UKUPNO AKTIVA	F) UKUPNO PASIVA
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	G) IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: Prikaz autora prema: „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST 2016.g., str. 3.

Računovodstvenim jezikom imovina poduzeća naziva se aktiva, a izvori te imovine pasiva. U aktivi bilance prikazuje se imovina koja predstavlja resurs koji kontrolira poduzetnik kao rezultat prošlih događaja iz kojih se očekuje priljev budućih ekonomskih koristi.¹⁰ Prema vremenu očekivane transformacije u novčani oblik, imovina se dijeli na dvije osnovne skupine:¹¹

- dugotrajna imovina
- kratkotrajna imovina.

Sva imovina kojom poduzeće raspolaže i koju kontrolira ima svoje podrijetlo, odnosno izvore iz kojih je pribavljena. Izvori imovine su zapravo različite pravne i fizičke osobe koje svoju imovinu ulažu u neko poduzeće.¹²

Ovisno o tome koja osoba je uložila imovinu u poduzeće, da li je to bio sam vlasnik ili neki drugi privredni subjekt, izvore imovine se prema vlasništvu dijele na:¹³

⁹ doc.dr.sc. Bartulović M. (2013.): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, interni materijali, EFST, str. 42

¹⁰ Gulin, D. (2008): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, HZRF, Zagreb, str. 50

¹¹ Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 41

¹² Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 58.

- vlastite izvore (kapital ili glavnica),
- tuđe izvore (obveze).

Prema roku dospijeća izvori imovine se dijele na:

- kratkoročne izvore (kratkoročne obveze),
- dugoročne izvore (dugoročne obveze),
- trajne izvore (kapital ili glavnica).

Vlasnička glavnica odnosno kapital poduzeća je razlika između ukupne imovine i ukupnih obveza i to je onaj dio imovine koji pripada vlasnicima poduzeća. Pritom se ne misli na neku specificiranu imovinu, već na ostatak koji ostaje nakon podmirenja svih obveza.¹⁴

2.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka je temeljni financijski izvještaj koji prikazuje prihode i rashode, te financijski rezultat ostvaren u određenom vremenskom razdoblju. Račun dobiti i gubitka pruža informacije o uspješnosti poduzetnika internim i eksternim korisnicima prilikom donošenja poslovnih odluka.¹⁵

Prihodi su povećanje ekonomske koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva ili povećanje glavnice, ali ne ono u svezi s uplatama od strane vlasnika. Nastaju kao posljedica povećanja imovine ili smanjenja obveza. Prihodi se dijele na: redovne (poslovne i financijske) i izvanredne.¹⁶

Rashodi su smanjenje ekonomske koristi kroz obračunsko razdoblje u obliku odljeva ili iscrpljenja sredstava što ima za posljedicu smanjenja glavnice, ali ne one u svezi s raspodjelom glavnice vlasnicima. Nastaju kao posljedica smanjenja imovine i povećanja obveza. Rashodi se dijele na: redovne (poslovni i financijski) i izvanredne. Kod utvrđivanja financijskog rezultata važne su sljedeće relacije:¹⁷

$$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$$

¹³ Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 59.

¹⁴ Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb, str. 45

¹⁵ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 10.

¹⁶ Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 70.

¹⁷ Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L., (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, str. 71.

PRIHODI > RASHODI = DOBIT

PRIHODI < RASHODI = GUBITAK

Pozitivni financijski rezultat povećava vrijednost kapitala, dok ostvareni gubitak smanjuje vrijednost kapitala.¹⁸

2.1.3. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prezentirane u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala i izvještaju o novčanim tokovima. Bilješke su vrlo značajan izvor kvalitetnih podataka i informacija koje su upućene vanjskim ali i unutarnjim korisnicima. Financijski izvještaji daju u pravilu sintetizirane podatke dok bilješke daju njihovu analitičku razradu kao i dopunu pozicija spomenutih financijskih izvještaja.¹⁹

2.2. Analiza financijskih izvještaja i poslovne uspješnosti

Financijska analiza je važan alat koji financijski menadžer koristi pri donošenju odluka vezanih za poslovanje poduzeća. Ona prethodi procesu upravljanja ili, preciznije, prethodi procesu planiranja koji čini sastavni dio upravljanja. Ovisno o interesima subjekta koji provodi analizu (samo poduzeće, vjerovnik, investitor) postoje različite vrste analize. Zajednička im je primjena različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje. Bitno je imati na umu da informacije koje proizlaze iz te analize nisu sveobuhvatne i ne osiguravaju razmatranje cjeline poslovanja poduzeća. Analiza pruža samo financijske informacije. Temeljni instrumenti i postupci koji se koriste u analizi financijskih izvještaja jesu:²⁰

- komparativni financijski izvještaji,
- strukturni financijski izvještaji,
- analiza pomoću pokazatelja.

2.2.1. Komparativni financijski izvještaji

Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize, odnosno omogućuju sagledavanje promjena u toku vremena (više obračunskih razdoblja). Iz

¹⁸ Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, ST-tisak, Split, str. 45

¹⁹ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 18.

²⁰ Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, predavanje za kolegij "Analiza poslovanja poduzeća", Sveučilište u Osijeku, Osijek, str.1., [Internet], raspoloživo na:

https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf [27.03.2017.]

toga proizlazi da moramo raspolagati s podacima za minimalno dvije godine. Najčešće se jedna godina uzima kao baza, a ostale se razmatraju u odnosu na nju. Kroz horizontalnu analizu uočava se tendencija i dinamika promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvještaja. Ključna varijabla u horizontalnoj analizi je vrijeme budući da se usporedbom elemenata financijskih izvještaja, iskazanih u novčanim jedinicama, između dva ili više razdoblja donosi zaključak o kretanju pojave kroz promatrano razdoblje na osnovu čega je moguće utvrditi problematična područja poslovanja.²¹

2.2.2. Strukturni financijski izvještaji

U strukturnim financijskim izvještajima elementi financijskih izvještaja izraženi su u postocima. Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize. Vertikalna analiza podrazumijeva međusobno uspoređivanje elemenata financijskih izvještaja tijekom jedne godine. Uobičajeno se kod bilance ukupna aktiva i pasiva izjednačuju sa 100 te se izračunavaju udjeli pojedinih elemenata koji sačinjavaju aktivu i pasivu. Kod računa dobiti i gubitka obično se neto prodaja ili ukupni prihodi izjednačavaju sa 100. Strukturni financijski izvještaji se razmatraju u kontekstu raščlanjivanja, dok je kod komparativnih financijskih izvještaja razmatranje moguće u kontekstu uspoređivanja.²²

2.2.3. Analiza pomoću pokazatelja

Analiza putem financijskih pokazatelja je jedna od najpoznatijih i najčešće korištenih analiza financijskih izvješća i može dati dobar pregled poduzeća i naglasiti njegove slabosti i snage. Analiza putem pokazatelja predstavlja prvu fazu financijske analize. Povezivanjem stavki iz jednog ili iz dvaju izvješća, odnosno knjigovodstvenih i/ili tržišnih podataka, ona pokazuje povezanost između računa u financijskim izvješćima i omogućuje vrednovanje financijskog stanja i poslovanje tvrtke. Važno je istaći da korisnost i upotrebljivost financijskih pokazatelja o točnosti financijskih izvješća i predviđanja na osnovu kojih su izračunati ovi pokazatelji. Financijski pokazatelji su dobri u onoj mjeri u kojoj su dobre pretpostavke na kojima se oni temelje.²³

²¹ Šarlija, N., (2009): Financijska analiza, predavanje za kolegij "Analiza poslovanja poduzeća", Sveučilište u Osijeku, Osijek, str 1., [Internet], raspoloživo na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf [27.03.2017.]

²² Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, predavanje za kolegij "Analiza poslovanja poduzeća", Sveučilište u Osijeku, Osijek, str.1., [Internet], raspoloživo na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf [27.03.2017.]

²³ doc.dr.sc.Vukoja B. „Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka“, str.4., [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [27.03.2017.]

Analiza putem pokazatelja obuhvaća sljedećih šest skupina pokazatelja: ²⁴

1. Pokazatelji profitabilnosti,
2. Pokazatelji obrtaja imovine,
3. Pokazatelji likvidnosti i solventnosti,
4. Pokazatelji efikasnosti investiranja dioničara,
5. Pokazatelj ukupne uspješnosti (Zeta Score)
6. Pokazatelji dodane vrijednosti.

U nastavku će biti objašnjene samo one skupine pokazatelja koje će se koristiti za analizu financijskih izvještaja u trećem, empirijskom dijelu završnog rada i za koje se mogu izvući podaci iz dostupnih financijskih izvještaja.

Kako su poduzeća koja će se analizirati u trećem dijelu rada organizirana kao društva s ograničenom odgovornošću, od gore navedenih šest pokazatelja moguće je izračunati samo pokazatelje profitabilnosti, obrtaja imovine, likvidnosti i solventnosti, zbog organizacije i naravi poslovanja poduzeća.

2.2.3.1. Pokazatelji profitabilnosti

Analiza profitabilnosti smatra se najvažnijom analizom, a ključne odnose u analizi profitabilnosti predstavljaju dvije temeljne mjere i to profitna marža i povrat na investirano. Pokazatelji profitne marže su najviše upotrebljavane mjere profitabilnosti u menadžerskoj praksi, a stavljaju u omjer različite vrste dobiti i ostvareni prihod. ²⁵

Iz raspoloživih podataka u financijskim izvješćima moguće je izračunati sljedeće pokazatelje:

- Operativna profitna marža
- Profitna marža prije poreza
- Neto profitna marža

Tablica 2. Pokazatelji profitne marže

Naziv pokazatelja (svi se množe sa 100)	Brojnik	Nazivnik
Operativna profitna marža	Operativna dobit	Prihod od prodaje
Profitna marža prije poreza	Dobit prije poreza	Prihod od prodaje
Neto profitna marža	Dobit poslije poreza	Prihod od prodaje

Izvor: Prikaz autora, na temelju: doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.) „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST, str. 38.

²⁴ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 34.

²⁵ Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 65.

Operativna profitna marža pokazuje koliko je % prihoda poduzeću ostalo za pokriće troškova financiranja, poreza na dobit i dobitka nakon oporezivanja. Ovaj pokazatelj je jako bitan jer pokazuje koliko bi se dobitka ostvarilo da nisu korišteni tuđi izvori financiranja (kreditni ili obveznice).²⁶

Profitna marža prije oporezivanja pokazuje koliko je % prihoda poduzeću ostalo za pokriće poreza na dobitak i dobitka nakon oporezivanja. Ovaj pokazatelj je dobra osnovica za usporedbu uspješnosti poduzeća koja plaćaju porez na dobit prema različitim zakonima.²⁷

Neto profitna marža pokazuje koliko je % prihoda poduzeću ostalo nakon podmirenja svih troškova i poreza na dobitak. Preostali prihod predstavlja dobitak, koji poduzeće može podijeliti vlasnicima ili reinvestirati u poslovanje.²⁸

Povrat na investirano (povrat na korišteni kapital) pokazuje koliko je menadžment bio efikasan u korištenju raspoloživih resursa poduzeća. S obzirom na značenje "korištenog kapitala" mogu se koristiti sljedeća tri pokazatelja:²⁹

- Povrat na ukupni kapital (ROA)
- Povrat na uloženi dugoročni kapital
- Povrat na ukupni vlastiti kapital

Tablica 3. Pokazatelji povrata na investirano

Naziv pokazatelja (svi se množe sa 100)	Brojnik	Nazivnik
Povrat na ukupni kapital	Operativna dobit	Ukupna imovina
Povrat na uloženi dugoročni kapital	Operativna dobit – Kamate na kratkoročne kredite	Ukupna pasiva – Kratkoročne obveze
Povrat na ukupni vlastiti kapital	Dobit nakon oporezivanja	Ukupni vlastiti kapital

Izvor: Prikaz autora, na temelju: doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.) „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST, str. 39.

Povrat na ukupni kapital (ROA) predstavlja omjer operativnog dobitka jer on u sebi sadrži troškove korištenja vlastitog i tuđeg kapitala (kamate) i ukupne imovine (kapital i obveze). Pokazatelj povrata na ukupni kapital pokazuje koliko je kuna operativnog dobitka proizašlo iz 100 kn ukupnog kapitala uloženog u imovinu.³⁰

²⁶ Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 65.

²⁷ Belak V. (1995): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 66.

²⁸ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 39.

²⁹ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 39.

³⁰ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 39.

Povrat na uloženi dugoročni kapital pokazuje koliko je kn operativnog dobitka (bez kamata na kratkoročne kredite) proizašlo iz 100 kn dugoročnih izvora financiranja (glavnica + dugoročne obveze). Sukladno dugoročnim izvorima financiranja u nazivniku, u brojniku pokazatelja ostaju kamate za dugoročne obveze.³¹

Pokazatelj povrata na ukupni vlastiti kapital pokazuje koliko je kn dobitka nakon oporezivanja proizašlo iz 100 kn uloženog vlastitog kapitala. Dobitak nakon oporezivanja može se raspodijeliti vlasnicima ili uložiti u poslovanje.³²

2.2.3.2. Pokazatelji obrtaja imovine

Analiza obrtaja ukupne imovine predstavlja analizu odnosa između prihoda i aktive. Analiza obrtaja imovine je koeficijent koji govori koliko jedna novčana jedinica aktive (dijela aktive) stvara novčanih jedinica prihoda.³³

Kod ove analize obično se izračunavaju sljedeći pokazatelji:³⁴

- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine
- Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine
- Koeficijent utrživosti zaliha
- Koeficijent obrtaja neto potraživanja.

Tablica 4. Pokazatelji obrtaja imovine

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Prihod od prodaje	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine	Prihod od prodaje	Dugotrajna imovina
Koeficijent utrživosti zaliha	Prihod od prodaje	Ukupne zalihe
Koeficijent obrtaja neto potraživanja	Prihod od prodaje	Potraživanja od kupaca – Obveze prema dobavljačima

Izvor: Prikaz autora, na temelju: doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.) „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST, str. 40.

Ovaj oblik analize ima smisla ako se izračunati pokazatelji uspoređuju s prethodnom godinom, ciljnom veličinom, prosjekom industrije ili s konkurentskim poduzećima. Poželjna je što veća vrijednost pokazatelja obrtaja.³⁵

³¹ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 40.

³² doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 40.

³³ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 40.

³⁴ Belak V. (1995) Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 70.

³⁵ Belak V. (1995) Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 70.

2.2.3.3. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti prikazuju sposobnost poduzeća da u roku podmiruje sve svoje kratkoročne (tekuće) obveze. Redovito podmirenje tekućih obveza je važno radi toga da ne bi došlo do zastoja u redovitom poslovanju te do blokade novčanog računa u ključnim trenucima za poslovanje. Mjere za izračunavanje likvidnosti poduzeća su:³⁶

- Tekući odnos (koeficijent opće likvidnosti)
- Brzi odnos (koeficijent ubrzane likvidnosti)
- Radno raspoloživi kapital
- Broj obrtaja zaliha
- Prosječno vrijeme naplate potraživanja

Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Tekući odnos	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Brzi odnos	Kratkotrajna imovina – Zalihe	Kratkoročne obveze
Radno raspoloživi kapital	Kratkotrajna imovina – Kratkoročne obveze	
Prosječno vrijeme naplate potraživanja	Potraživanja od kupaca 31.12.	Naplaćena potraživanja/365 dana Napl.potr. = Prihod od prodaje + Kupci 1.1. – Kupci 31.12.

Izvor: Prikaz autora, na temelju: doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.) „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST, str. 41.

Koeficijent opće likvidnosti pokazuje u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze. Ako je tekući odnos veći od 1, odnosno od 1:1, to znači da je kratkotrajna imovina veća od kratkoročnih obveza te da se može očekivati da će kratkoročne obveze biti pokrivena na vrijeme kratkotrajnom imovinom. Suprotno vrijedi u slučaju ako je tekući odnos manji od 1. Što je veći pokazatelj tekućeg odnosa to je veća sigurnost da će kratkoročne obveze biti podmirene u roku. Idealni odnos između kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza ne postoji jer on ovisi o vrsti djelatnosti, međutim, idealna iskustvena vrijednost pokazatelja opće likvidnosti iznosi minimalno 2 (1,8) te se u tom slučaju zaključuje da je poduzeće sposobno podmiriti kratkoročne obveze.³⁷

Za *koeficijent ubrzane likvidnosti* ne postoji neki idealni odnos koji vrijedi za sve situacije jer on ovisi o vrsti djelatnosti, međutim, idealna iskustvena vrijednost pokazatelja ubrzane

³⁶ Belak V. (1995) Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb, str. 72.

³⁷ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 41.

likvidnosti iznosi minimalno 1 (0,8) te se u tom slučaju zaključuje da je poduzeće sposobno u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca.³⁸

Radno raspoloživi kapital pokazuje koliko kapitala stoji na raspolaganju za udovoljavanje tekućim obvezama. On ukazuje na pozitivno ili negativno prekoračenje kratkotrajne imovine nad kratkoročnim obvezama. Poželjna je pozitivna vrijednost pokazatelja.³⁹

Prosječno vrijeme naplate potraživanja pokazuje koliko je dana prosječno potrebno za naplatu potraživanja, odnosno pretvaranje potraživanja u novac. Poželjna je što manja vrijednost pokazatelja.⁴⁰

2.2.3.4. Pokazatelji solventnosti

Pokazatelji solventnosti prikazuju sposobnost poduzeća da u roku podmiruje sve svoje dugoročne obveze. Usmjereni su na dugoročnu financijsku stabilnost kroz odnose unutar kapitalne (ukupni dugoročni kapital) i financijske (ukupna pasiva) strukture poduzeća. Ovdje se obično koristi sljedećih pet pokazatelja:⁴¹

- Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala
- Stupanj zaduženosti
- Omjer duga i glavnice
- Odnos pokrića kamata
- Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice.

Tablica 6. Pokazatelji solventnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala (u %)	Dugoročne obveze	Ukupni dugoročni kapital
Stupanj zaduženosti (u %)	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Omjer duga i glavnice (u%)	Ukupne obveze	Vlastiti kapital
Odnos pokrića kamata	Operativna dobit	Troškovi kamata
Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice	Dugotrajna imovina	Glavnica

Izvor: Prikaz autora, na temelju: doc. dr. sc.Dropulić I. (2016.) „Menadžersko računovodstvo“, interna skripta, EFST, str. 42., 43., 44.

³⁸ doc. dr. sc.Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 41.

³⁹ doc. dr. sc.Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 41.

⁴⁰ doc. dr. sc.Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 42.

⁴¹ doc. dr. sc.Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 42.

Udjel *dugoročnih obveza u ukupnom dugoročnom kapitalu* bi trebao biti maksimalno oko 30-35%.⁴²

Stupanj zaduženosti pokazuje koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora, pa samim time što je stupanj zaduženosti veći to je veći i rizik ulaganja u poduzeće. Iskustvo je pokazalo da bi gornja granica stupnja zaduženosti trebala biti 50%, odnosno da bi udjel obveza u ukupnoj imovini trebao biti maksimalno 50% (samim time udio kapitala je minimalno 50%).⁴³

Omjer duga i glavnice daje istu informaciju kao i stupanj zaduženosti samo kroz drugačiji odnos. Teorijski tražena maksimalna vrijednost omjera duga i glavnice je 1, odnosno 1:1 što znači da ukupan dug ne bi trebao biti veći od ukupne glavnice (tvrtka se ne bi trebala zaduživati iznad vrijednosti vlasničke glavnice).⁴⁴

Tražena vrijednost *pokazatelja pokrića kamata* iznosi minimalno 1, što bi značilo da je operativni dobitak koji je poduzeće ostvarilo dostatan za podmirenje troškova kamata.⁴⁵

Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice - iskustvena vrijednost kod ovog pokazatelja nije precizno definirana, ali se obično ističe vrijednost od 1, odnosno 1:1.⁴⁶

⁴² doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 42.

⁴³ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 43.

⁴⁴ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 43.

⁴⁵ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 44.

⁴⁶ doc. dr. sc. Dropulić I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST, str. 44.

3. ANALIZA GODIŠNJIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA I KOMPARACIJA PODUZEĆA BENKOVIĆ D.O.O. I BOŠANA D.O.O.

U ovom poglavlju je analizirana uspješnost poslovanja dvaju poduzeća, Benković d.o.o. i Bošana d.o.o., putem podataka iz financijskih izvještaja, tj. pomoću različitih vrsta analiza financijskih izvještaja. Analiza poslovanja je potkrijepljena tabličnim prikazima radi bolje preglednosti i lakšeg razumijevanja. Naposljetku, rezultati analiza poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. su međusobno uspoređena kako bi se zaokružila slika o njihovom poslovnom uspjehu.

3.1. Općenito o poduzeću Benković d.o.o.

Komunalno poduzeće Benković d.o.o.⁴⁷ Benkovac osnovano je 01.12.2005. godine na Trgovačkom sudu u Zadru, u 100% vlasništvu Grada Benkovca kao jedinog osnivača. Upravu Društva čini direktor (Ivica Erlić dipl.oec.), a ulogu Nadzornog odbora obavlja Gradonačelnik Grada Benkovca, dok je Gradsko Vijeće skupština društva. Osnovne djelatnosti koje poduzeće obavlja su: održavanje zelenih površina, skupljanje neopasnog otpada te obrada i zbrinjavanje neopasnog otpada, održavanje groblja i obavljanje pogrebnih poslova, stočni sajam te ostale poslove. Poduzeće ima ukupno 32 stalno zaposlena djelatnika, a u periodu pojačanih aktivnosti od 5.-10. mjeseca upošljava 6 sezonskih djelatnika.

3.2. Općenito o poduzeću Bošana d.o.o.

Trgovačko društvo Bošana d.o.o.⁴⁸ osnovano je 1999. godine. Tvrtka je osnovana prvenstveno radi obavljanja komunalnih djelatnosti. Osnivač je Grad Biograd na Moru koji je ujedno i vlasnik 100%-tnog udjela. Organi društva su Skupština, Nadzorni odbor i Uprava društva. Aktualni direktor poduzeća je Krunoslav Pešić, dipl.oec. Nekad je organizacijska struktura društva obuhvaćala parking, odvoz komunalnog otpada, te gradsku lučicu, a danas je u sklopu poduzeća inkorporirano 6 radnih jedinica: odjel gradske luke i lučice, odjel parkinga i premještanja nepropisno parkiranih automobila, odjel hortikulture i pogrebno grobljanskih usluga, služba održavanja, odjel za komunalne djelatnosti te športski odjel.

Svaka od navedenih organizacijskih jedinica ima svog voditelja koji je direktno odgovoran direktoru poduzeća. Neke od djelatnosti koje poduzeće obavlja su: čišćenje ulica i

⁴⁷ Službena internet stranica Grada Benkovca, [Internet], raspoloživo na: <http://www.benkovac.hr/ustroj/ustanove-i-poduze%C4%87a/benkovic-d-o-o-1> [31.03.2017.]

⁴⁸ Službena internet stranica komunalnog poduzeća Bošana d.o.o., [Internet], raspoloživo na: <http://www.bosana.hr/o-nama.html> [31.03.2017.]

pješačkih zona, javna rasvjeta, održavanje sportskih prostora i terena, odvoz i zbrinjavanje komunalnog otpada, projektiranje, uređenje i održavanje zelenih površina, upravljanje grobljem, itd. Poduzeće danas broji 53 zaposlenika, dok tijekom turističke sezone ta brojka doseže i do 70 uposlenika. Navedene oscilacije u porastu broja uposlenih tijekom turističke sezone odnose se prvenstveno na odjel parkinga, odjel gradske luke i lučice, te odjel čistoće.

3.3. Horizontalna analiza poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.

U ovom dijelu rada analizirano je poslovanje poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. putem horizontalne analize bilance i računa dobiti i gubitka na temelju podataka za 2014. i 2015. godinu.

3.3.1. Horizontalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o.

Tablica 7. Horizontalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.

STAVKE	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	IZNOS POVEĆANJA (SMANJENJA)	% POVEĆANJA (SMANJENJA)
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA				
Dugotrajna materijalna imovina	2.616.165	2.064.725	-551.440	-21,08%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA				
Zalihe	34.164	34.164	0	0,00%
Potraživanja	3.413.377	3.475.523	62.146	1,82%
Novac u banci i blagajni	16.860	11.218	-5.642	-33,46%
UKUPNO AKTIVA	6.080.566	5.585.630	-494.936	-8,14%
PASIVA				
C) KAPITAL				
Temeljni (upisani) kapital	2.200.000	2.200.000	0	0,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-410.444	-396.274	14.170	-3,45%
Dobit poslovne godine	14.170	125.017	110.847	782,27%
D) DUGOROČNE OBVEZE				
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	684.903	544.039	-140.864	-20,57%
E) KRATKOROČNE OBVEZE				
Kratkoročne obveze (prema bankama, dobavljačima, zaposlenima, za poreze, doprinose, ostale)	1.726.673	1.632.050	-94.623	-5,48%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	1.865.264	1.480.798	-384.466	-20,61%
UKUPNO PASIVA	6.080.566	5.585.630	-494.936	-8,14%

Izvor: Izračun autora prema bilanci poduzeća Benković d.o.o.

Ukupna aktiva i pasiva poduzeća Benković d.o.o. u 2015. godini iznosila je 5.585.630 kn, a u 2014. g. 6.080.566 kn što pokazuje pad za 8,14%. Najznačajniju stavku u 2015. godini činila su kratkotrajna potraživanja u iznosu od 3.475.523 kn gdje spadaju potraživanja od kupaca,

zaposlenika, države i drugih institucija, a koja su se u odnosu na 2014. g. povećala za 1,82%, odnosno za 62.146 kn. Među značajnim stavkama je i dugotrajna imovina koja se u 2015. g. u odnosu na 2014. g. smanjila za 551.440 kn, odnosno za 21,08%. Novac i u banci i blagajni također bilježi pad u 2015. g. za 33,46% dok se zalihe nisu mijenjale.

U strukturi pasive temeljni kapital iznosi 2.200.000 kn. Tijekom 2015. g. nije bilo povećanja i smanjenja temeljnog kapitala sukladno Zakonu o trgovačkim društvima. Preneseni gubitak se smanjio za 3,45% dok se dobit poslovne godine povećala za 110.847 kn, tj. za 782,27%. Dugoročne obveze po osnovi ugovora o financijskom leasingu u iznosu od 544.039 kn su se smanjile za 20,57% u odnosu na 2014. godinu. Smanjenje za 5,48% bilježe i kratkoročne obveze koje su u 2015. iznosile 1.632.050 kn, a u 2014. 1.726.673 kn. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja u 2015. u odnosu na 2014. g. također bilježe pad za 20,61%.

3.3.2. Horizontalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o.

Tablica 8. Horizontalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.

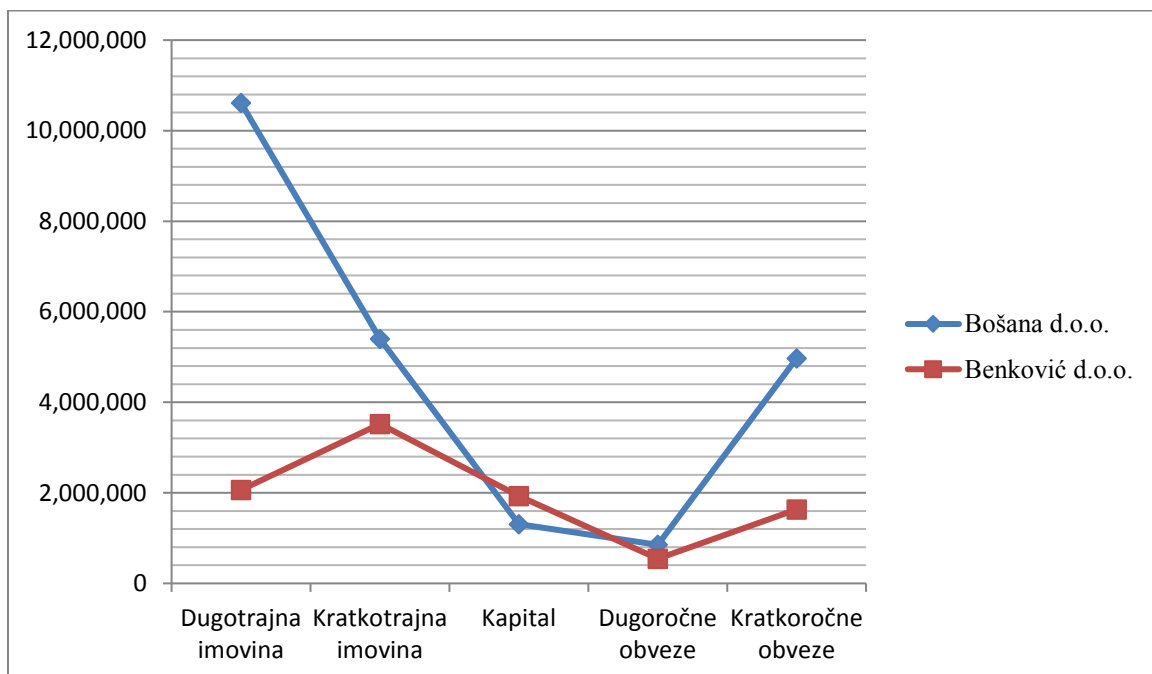
STAVKE	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	IZNOS POVEĆANJA (SMANJENJA)	% POVEĆANJA (SMANJENJA)
AKTIVA				
A) DUGOTRAJNA IMOVINA				
Dugotrajna materijalna imovina	11.916.163	10.613.118	-1.303.045	-10,94%
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA				
Zalihe	255.293	213.885	-41.408	-16,22%
Potraživanja	4.456.869	4.455.204	-1.665	-0,04%
Novac u banci i blagajni	910.191	731.572	-178.619	-19,62%
UKUPNO AKTIVA	17.538.516	16.013.779	-1.524.737	-8,69%
PASIVA				
C) KAPITAL				
Temeljni (upisani) kapital	380.403	380.403	0	0,00%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	602.444	829.381	226.937	37,67%
Dobit poslovne godine	226.937	97.608	-129.329	-56,99%
D) DUGOROČNE OBVEZE				
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	655.597	852.070	196.473	29,97%
E) KRATKOROČNE OBVEZE				
Kratkoročne obveze (prema bankama, dobavljačima, zaposlenima, za poreze, doprinose, ostale)	5.894.815	4.971.819	-922.996	-15,66%
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	9.778.320	8.882.498	-895.822	-9,16%
UKUPNO PASIVA	17.538.516	16.013.779	-1.524.737	-8,69%

Izvor: Izračun autora prema bilanci poduzeća Bošana d.o.o.

Kod poduzeća Bošana d.o.o. u 2015. u odnosu na 2014. godinu ukupna aktiva i pasiva se smanjila za 8,69%, sa 17.538.516 kn na 16.013.779 kn. Najznačajnija stavka u aktivi, dugotrajna materijalna imovina se smanjila u 2015. g za 10,94%. Ostale pozicije aktive u 2015. u odnosu na 2014. g. također bilježe pad: zalihe za 16,22%, kratkotrajna potraživanja za 0,04% te novac u banci i blagajni za 19,62%.

Sukladno Zakonu o trgovačkim društvima temeljni kapital se nije mijenjao. Zadržana dobit se povećala za 37,67%, dok se dobit poslovne godine smanjila za 129.329 kn, tj za 56,99%. Dugoročne obveze su u 2015. g. porasle za 29,97% zbog ulaganja u nabavku dugotrajne materijalne imovine putem financijskog leasinga. Kratkoročne obveze prema bankama, zaposlenima, dobavljačima i državi bilježe pad za 15,66%. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja se pokazuje pad za 9,16% u 2015. g. Odgođeno plaćanje troškova odnosi se na priznavanje prihoda od primljenih kapitalnih doznaka od Grada Biograda na Moru za nabavku dugotrajne imovine koja se amortizira te se naknadno priznaje u prihode u razdobljima i u omjerima u kojima se priznaje trošak amortizacije te imovine.

Grafičkim prikazom uspoređene su pozicije bilance između poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. u 2015. godini.

Slika 1. Kretanje pozicija bilance poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. u 2015. godini

Izvor: Prikaz autora

3.3.3. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.

Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.

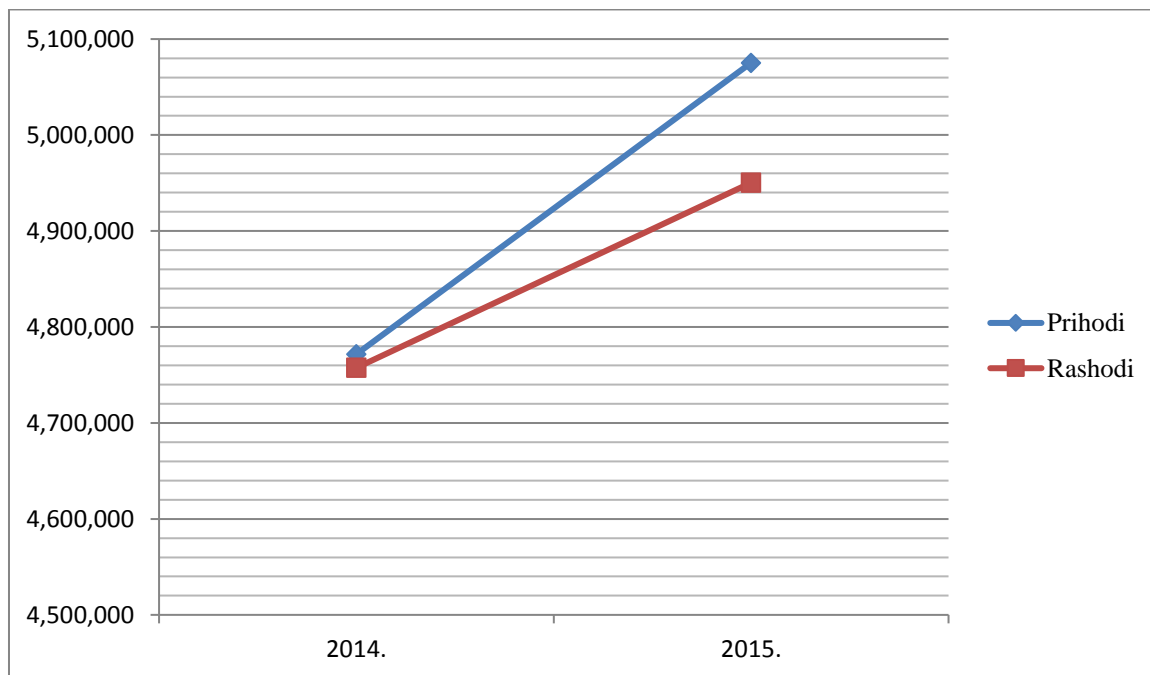
POZICIJA	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	IZNOS POVEĆANJA (SMANJENJA)	% POVEĆANJA (SMANJENJA)
I. Poslovni prihodi	4.751.679	5.005.318	253.639	5,34%
II. Poslovni rashodi	4.711.602	4.874.817	163.215	3,46%
<i>Materijalni troškovi</i>	1.454.555	1.305.069	-149.486	-10,28%
<i>Troškovi osoblja</i>	2.279.025	2.314.597	35.572	1,56%
<i>Amortizacija</i>	586.945	589.440	2.495	0,43%
<i>Ostali troškovi</i>	233.717	227.749	-5.968	-2,55%
<i>Ostali poslovni rashodi</i>	157.360	437.962	280.602	178,32%
III. Financijski prihodi	20.000	70.000	50.000	250,00%
IV. Financijski rashodi	45.907	74.484	28.577	62,25%
V. Ukupni prihodi	4.771.679	5.075.318	303.639	6,36%
VI. Ukupni rashodi	4.757.509	4.950.301	192.792	4,05%
VII. Dobit prije oporezivanja	14.170	125.017	110.847	782,27%
VIII. Porez na dobit	0	45.622	45.622	-
IX. Dobit razdoblja	14.170	79.395	65.225	460,30%

Izvor: Izračun autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.

Poduzeće Benković d.o.o. je u analiziranoj 2014. i 2015. godini ostvarilo pozitivan financijski rezultat. Dobit za 2015. g. iznosila je 79.395 kn, te je za 65.225 kn veća od dobiti iz 2014. godine. U 2014. godini porez na dobit se nije obračunavao jer je poduzeće u 2013. g. poslovalo s gubitkom, dok je porez na dobit u 2015. iznosio 45.622 kn. Ukupni ostvareni prihodi tijekom 2015. g. su 5.075.318 i veći su za 6,36% u odnosu na prethodnu, 2014. godinu. Poslovni prihodi porasli su za 5,34% te su u 2015. iznosili 5.005.318 kn. Značajan porast u 2015. g. bilježe financijski prihodi koji su porasli za 250%, sa 20.000 kn na 70.000 kn.

Poslovni rashodi kao baza za daljnju analizu stavki bilježe porast od 3,46% u 2015. u odnosu na 2014. g. Troškovi osoblja kao najznačajnija stavka poslovnih rashoda pokazuju porast za 1,56% (u apsolutnim terminima porast za 35.572 kn) u 2015. g. Materijalni troškovi kao značajno mjesto poslovnih rashoda su se smanjili za 10,28%. Amortizacija bilježi porast za 0,43% u odnosu na 2014. godinu. Ostali troškovi poslovanja su se smanjili za 2,55%, dok su ostali poslovni rashodi porasli za 280.602 kn (178,32%). U ostale poslovne rashode spadaju usluge banaka, otpis potraživanja od kupaca, novčane kazne, donacije i sponzorstva. Financijski rashodi (kamate na leasing i po minusu na žiro računu) u iznosu 74.484 kn bilježe porast za 62,25% u odnosu na 2014. godinu.

Ovaj grafički prikaz pokazuje uzlazno kretanje prihoda i rashoda poduzeća Benković d.o.o. kroz 2014. i 2015. godinu.

Slika 2. Kretanje prihoda i rashoda poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.

Izvor: Prikaz autora

3.3.4. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.

Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.

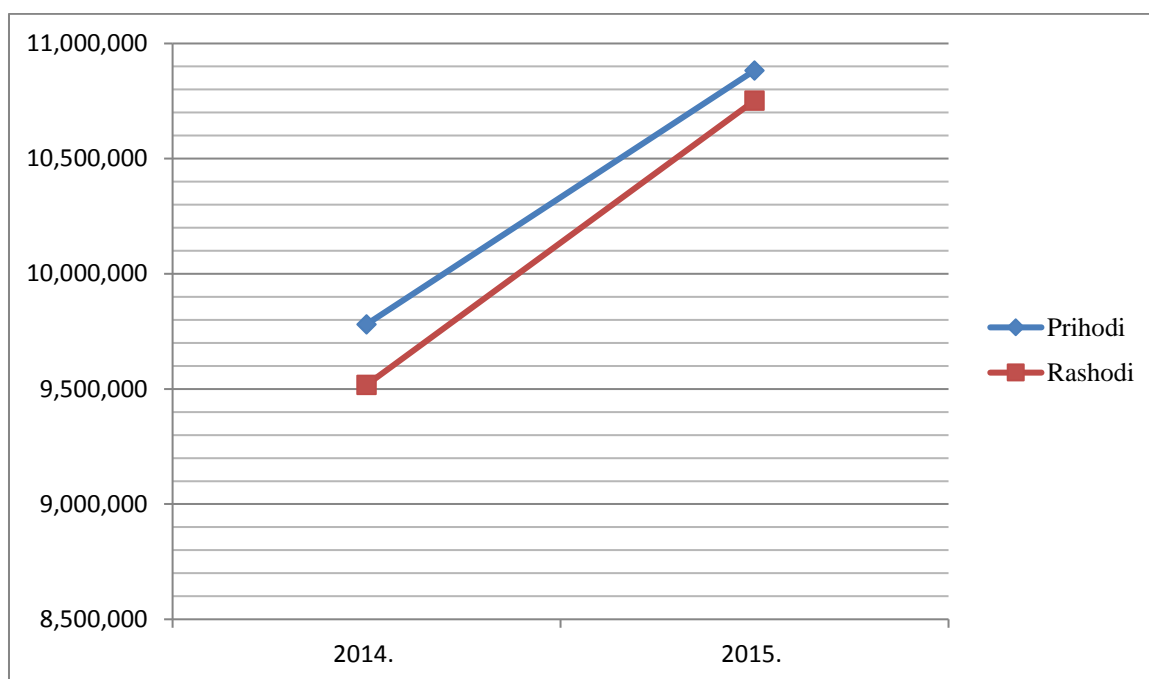
POZICIJA	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	IZNOS POVEĆANJA (SMANJENJA)	% POVEĆANJA (SMANJENJA)
I. Poslovni prihodi	9.696.437	10.673.671	977.234	10,08%
II. Poslovni rashodi	8.462.638	10.190.197	1.727.559	20,41%
<i>Materijalni troškovi</i>	2.589.621	3.019.804	430.183	16,61%
<i>Troškovi osoblja</i>	4.222.744	4.960.362	737.618	17,47%
<i>Amortizacija</i>	1.338.702	1.711.238	372.536	27,83%
<i>Ostali troškovi</i>	311.571	331.735	20.164	6,47%
III. Financijski prihodi	84.444	98.619	14.175	16,79%
IV. Financijski rashodi	1.054.890	470.438	-584.452	-55,40%
V. Ukupni prihodi	9.780.881	10.882.850	1.101.969	11,27%
VI. Ukupni rashodi	9.517.528	10.752.035	1.234.507	12,97%
VII. Dobit prije oporezivanja	263.353	130.815	-132.538	-50,33%
VIII. Porez na dobit	36.416	33.206	-3.210	-8,81%
IX. Dobit razdoblja	226.937	97.609	-129.328	-56,99%

Izvor: Izračun autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.

U 2015. godini u odnosu na 2014. poduzeće Bošana d.o.o. zabilježilo je pad dobiti razdoblja za 129.328 kn, tj u apsolutnim terminima za 56.99% te je sukladno tome platila za 3.210 kn manje poreza na dobit. Ukupni prihodi razdoblja su porasli sa 9.780.881 kn na 10.882.850 kn (za 11,27%). Porast prihoda rezultat je povećane aktivnosti poduzeća na svim segmentima poslovanja, posebice u odjelu parkinga, deponije, hortikulture te grobljanskih poslova. Financijski prihodi u 2015. g. zabilježili su porast za 16,79%.

Poslovni rashodi bilježe porast u 2015. u odnosu na 2014. g. u svim segmentima. Ukupni poslovni rashodi porasli su za 20,41% unutar kojih najznačajniji porast od 27,83% bilježi amortizacija. Ostali porasti bilježe se kod materijalnih troškova (16,61%), troškova osoblja (17,47%) i ostalih troškova (6,47%). Komparacijom sa prethodnom (2014.) godinom uočljiv je pad financijskih rashoda za 584.452 kn, tj. za 55,40%.

U narednom grafičkom prikazu vidljiv je uzlazni smjer kretanja prihoda i rashoda poduzeća Bošana d.o.o. kroz 2014. i 2015. godinu.

Slika 3. Kretanje prihoda i rashoda poduzeća Bošana d.o.o. u 2014. i 2015. g.

Izvor: Prikaz autora

3.4. Vertikalna analiza poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o.

U nastavku će se prikazati vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka promatranih poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. te će biti objašnjene promjene stavki u 2015. u odnosu na 2014. godinu.

3.4.1. Vertikalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o.

Tablica 11. Vertikalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.

STAVKE	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	UDJEL (2014.)	UDJEL (2015.)	PROMJENA (postotni poeni)
AKTIVA					
A) DUGOTRAJNA IMOVINA					
Dugotrajna materijalna imovina	2.616.165	2.064.725	43,03%	36,96%	-6,06 p.p.
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA					
Zalihe	34.164	34.164	0,55%	0,62%	-0,05 p.p.
Potraživanja	3.413.377	3.475.523	56,14%	62,22%	6,09 p.p.
Novac u banci i blagajni	16.860	11.218	0,28%	0,20%	-0,08 p.p.
UKUPNO AKTIVA	6.080.566	5.585.630	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
PASIVA					
C) KAPITAL					
Temeljni (upisani) kapital	2.200.000	2.200.000	36,18%	39,39%	3,21 p.p.
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	-410.444	-396.274	-6,75%	-7,09%	-0,34 p.p.
Dobit poslovne godine	14.170	125.017	0,23%	2,24%	2,01 p.p.
D) DUGOROČNE OBVEZE					
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	684.903	544.039	11,26%	9,74%	-1,52 p.p.
E) KRATKOROČNE OBVEZE					
Kratkoročne obveze (prema bankama, dobavljačima, zaposlenima, za poreze, doprinose, ostale)	1.726.673	1.632.050	28,40%	29,22%	0,82 p.p.
Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	1.865.264	1.480.798	30,68%	26,51%	-4,16 p.p.
UKUPNO PASIVA	6.080.566	5.585.630	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

Izvor: Izračun autora prema bilanci poduzeća Benković d.o.o.

Vertikalnom analizom poduzeća Benković d.o.o. vidljivo je da u 2015. g. najveći udio u aktivni zauzimaju kratkotrajna potraživanja sa 62,22% čiji je udjel porastao za 6,09 postotnih poena (p.p.) u odnosu na 2014. godinu. Udio novca u banci i blagajni unutar kratkotrajne imovine u 2015. iznosio je 0,20% što je manje za 0,08 p.p. u odnosu na 2014. g. dok se udio zaliha smanjio za 0,05 p.p. Gledajući dugotrajnu imovinu najveći dio pripada dugotrajnoj materijalnoj imovini sa 36,96% čiji se udjel u 2015. g. smanjio za 6,06 p.p. u odnosu na 2014. godinu.

Najveći dio pasive pripada temeljnom kapitalu sa udjelom od 39,39% koji je u 2015. u odnosu na 2014. g. porastao za 3,21 p.p. Udio prenesenog gubitka u 2015. g. se povećao za 0,34 p.p. dok je udio dobiti 2015. godine porastao za 2,01 p.p. Udio dugoročnih obveza u pasivi u 2015. u odnosu na 2014. godinu se smanjio za 1,52 p.p. te iznosi 9,74%, dok se udio kratkoročnih obveza povećao za 0,82 p.p. (u 2015. udio iznosi 29,22%). Udio odgođenog

plaćanja troškova i prihoda budućeg razdoblja se u 2015. u odnosu na 2014. g. smanjio za 4,16 postotnih poena.

3.4.2. Vertikalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o.

Tablica 12. Vertikalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.

STAVKE	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	UDJEL (2014.)	UDJEL (2015.)	PROMJENA (postotni poeni)
AKTIVA					
A) DUGOTRAJNA IMOVINA					
Dugotrajna materijalna imovina	11.916.613	10.613.118	67,95%	66,27%	-1,68 p.p.
B) KRATKOTRAJNA IMOVINA					
Zalihe	255.293	213.885	1,46%	1,34%	-0,12 p.p.
Potraživanja	4.456.869	4.455.204	25,41%	27,82%	2,41 p.p.
Novac u banci i blagajni	910.191	731.572	5,19%	4,57%	-0,62 p.p.
UKUPNO AKTIVA	17.538.516	16.013.779	100,00%	100,00%	0,00 p.p.
PASIVA					
C) KAPITAL					
Temeljni (upisani) kapital	380.403	380.403	2,17%	2,38%	0,21 p.p.
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	602.444	829.381	3,43%	5,18%	1,75 p.p.
Dobit poslovne godine	226.937	97.608	1,29%	0,61%	-0,68 p.p.
D) DUGOROČNE OBVEZE					
Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	655.597	852.070	3,74%	5,32%	1,58 p.p.
E) KRATKOROČNE OBVEZE					
Kratkoročne obveze (prema bankama, dobavljačima, zaposlenima, za poreze, doprinose, ostale)	5.894.815	4.971.819	33,61%	31,05%	-2,56 p.p.
Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	9.778.320	8.882.498	55,75%	55,47%	-0,28 p.p.
UKUPNO PASIVA	17.538.516	16.013.779	100,00%	100,00%	0,00 p.p.

Izvor: Izračun autora prema bilanci poduzeća Bošana d.o.o.

U ukupnoj aktivi poduzeća Bošana d.o.o. najveći udio u 2015. g. zauzima dugotrajna materijalna imovina sa 66,27% te se ona smanjila u odnosu na 2014. g. za 1,68 postotni poen. Smanjenje udjela u aktivi društva u 2015. g. također bilježe zalihe (-0,12 p.p.) i novac u banci i blagajni (-0,62 p.p.). Udio kratkotrajnih potraživanja u 2015. u odnosu na 2014. g. se povećao za 2,41 p.p. i iznosi 27,82%. Kod pasivnih konta najveći udio ima stavka odgođenih plaćanja troškova i prihod budućeg razdoblja (55,47%) koji se u 2015. g u odnosu na 2014. smanjio za 0,28 p.p. u koje spadaju primljene kapitalne doznake od Grada Biograda na Moru za nabavku dugotrajne imovine. Kratkoročne obveze također čine značajan dio pasive sa strukturnim udjelom od 31,05% koji se smanjio u 2015. g. za 2,56%. Dugoročne obveze u 2015. g. u pasivi sudjeluju sa 5,32% i u odnosu na 2014. g. im je porastao udio za 1,58 p.p.

zbog ulaganja u nabavku dugotrajne imovine. Temeljni kapital u pasivi društva sudjeluje sa 2,38% u 2015. g. te bilježi porast udjela za 0,21 p.p. u odnosu na 2014. g. Udio zadržane dobiti se povećao za 1,75 p.p. dok se dobit poslovne (2015.) godine smanjila za 0,68 p.p. uspoređujući ih sa 2014. godinom.

3.4.3. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.

Tablica 13. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.

POZICIJA	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	UDJEL (2014.)	UDJEL (2015.)	PROMJENA (postotni poeni)
PRIHODI					
<i>I. Poslovni prihodi</i>	4.751.679	5.005.318	99,58%	98,62%	-0,96 p.p.
1. Prihodi od prodaje	4.169.450	4.547.506	87,38%	89,60%	2,22 p.p.
2. Ostali poslovni prihodi	582.229	457.812	12,20%	9,02%	-3,18 p.p.
<i>II. Financijski prihodi</i>	20.000	70.000	0,42%	1,38%	0,96 p.p.
UKUPNI PRIHODI	4.771.679	5.075.318	100,00%	100,00%	0 p.p.
RASHODI					
<i>III. Poslovni rashodi</i>	4.711.602	4.874.817	99,04%	98,48%	-0,56 p.p.
1. Materijalni troškovi	1.454.555	1.305.069	30,57%	26,36%	-4,21 p.p.
2. Troškovi osoblja	2.279.025	2.314.597	47,90%	46,76%	-1,15 p.p.
3. Amortizacija	586.945	589.440	12,34%	11,91%	-0,43 p.p.
4. Ostali troškovi	233.717	227.749	4,91%	4,60%	-0,31 p.p.
5. Ostali poslovni rashodi	157.360	437.962	3,31%	8,85%	5,54 p.p.
<i>IV. Financijski rashodi</i>	45.907	75.484	0,96%	1,52%	0,56 p.p.
UKUPNI RASHODI	4.757.509	4.950.301	100,00%	100,00%	0 p.p.

Izvor: Izračun autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o.

U poduzeću Benković d.o.o. u 2015. g. poslovni prihodi čine 98,62% ukupnih prihoda te su se u odnosu na 2014. g. smanjili za 0,96 postotnih poena. Udio prihoda od prodaje u ukupnim prihodima za 2015. g. iznosio je 89,60% i u odnosu na 2014. g. povećao se za 2,22 p.p., dok se udio ostalih poslovnih prihoda smanjio u 2015. g. za 3,18 p.p. Udio financijskih u ukupnim prihodima za 2015. iznosio 1,38% te se u odnosu na 2014. g. povećao za 0,96 p.p.

Poslovni rashodi sa udjelom od 98,48% u ukupnim rashodima poduzeća u 2015. u odnosu na 2014. godinu su se smanjili za 0,56 p.p.. Udio financijskih rashoda u ukupnim rashodima u 2015. g u odnosu na 2014. g. se povećao za 0,56 p.p. te je u 2015. g. iznosio 1,52% ukupnih rashoda.

3.4.4. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.

Tablica 14. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.

POZICIJA	Prethodna godina (2014.)	Tekuća godina (2015.)	UDJEL (2014.)	UDJEL (2015.)	PROMJENA (postotni poeni)
PRIHODI					
I. Poslovni prihodi	9.696.437	10.673.671	99,14%	98,08%	-1,06 p.p.
1. Prihodi od prodaje	8.787.680	9.375.257	89,85%	86,15%	-3,70 p.p.
2. Ostali poslovni prihodi	908.757	1.298.414	9,29%	11,93%	2,64 p.p.
II. Financijski prihodi	84.444	98.619	0,86%	0,91%	0,04 p.p.
UKUPNI PRIHODI	9.780.881	10.882.850	100,00%	100,00%	0 p.p.
RASHODI					
III. Poslovni rashodi	8.462.638	10.190.197	88,92%	94,77%	5,86 p.p.
1. Materijalni troškovi	2.589.621	3.019.804	27,21%	28,09%	0,88 p.p.
2. Troškovi osoblja	4.222.744	4.960.362	44,37%	46,13%	1,77 p.p.
3. Amortizacija	1.338.702	1.711.238	14,07%	15,92%	1,85 p.p.
4. Ostali troškovi	311.571	331.735	3,27%	3,09%	-0,19 p.p.
5. Vrijednosno usklađenje	0	167.058	0,00%	1,55%	1,55 p.p.
IV. Financijski rashodi	1.054.890	470.438	11,08%	4,38%	-6,71 p.p.
UKUPNI RASHODI	9.517.528	10.752.035	100,00%	100,00%	0 p.p.

Izvor: Izračun autora prema računu dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o.

Poslovni prihodi poduzeća Bošana d.o.o. u 2015. u odnosu na 2014. g. bilježe pad za 1,06 postotnih poena. Udio prihoda od prodaje u 2015. g. obuhvaća 86,15% ukupnih prihoda te pokazuju smanjenje za 3,70 p.p. u odnosu na 2014. g. Udio ostalih poslovnih prihoda čine 11,93% ukupnih prihoda u 2015. g. i bilježe porast od 2,64 p.p. u odnosu na 2014. g. Udio financijskih prihoda u ukupnim prihodima porastao je za 0,04 p.p. u 2015. g.

Poslovni rashodi u 2015. g. sudjeluju u ukupnim rashodima sa 94,77% (porast za 5,86 p.p.), dok financijski rashodi sudjeluju sa 4,38% (smanjenje za 6,71 p.p.). Od poslovnih rashoda porast udjela u 2015. u odnosu na 2014. g. imali su: amortizacija (1,85 p.p.), troškovi osoblja (1,77 p.p.), vrijednosno usklađenje (1,55 p.p.) te materijalni troškovi (0,88 p.p.), dok smanjenje udjela u 2015. bilježe ostali troškovi (-0,19 p.p.). Ostali troškovi poslovanja odnose se na troškove osiguranja i banka, te isplate božićnica radnicima.

3.5. Komparativna financijska analiza poslovanja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. putem financijskih pokazatelja

Svi pokazatelji će biti izračunati za 2015. godinu te će se usporediti uspješnost poduzeća Benković d.o.o. s poduzećem Bošana d.o.o.

Tablica 15. Pokazatelji profitne marže poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.

Naziv pokazatelja	Benković d.o.o.		Bošana d.o.o.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Operativna profitna marža	200.501/4.457.506*100	4,50%	601.253/9.375.257*100	6,41%
Profitna marža prije poreza	125.017/4.457.506*100	2,75%	130.815/9.375.257*100	1,40%
Neto profitna marža	79.395/4.457.506*100	1,75%	97.609/9.375.257*100	1,04%

Izvor: Izračun autora

Interpretacija pokazatelja i komparacija poduzeća:

Operativna profitna marža pokazuje da poduzeću Benković d.o.o. u 2015. godini nakon podmirenja proizvodnih troškova i troškova uprave i prodaje ostalo 4,50% prihoda za pokriće troškova financiranja i dobit, dok poduzeću Bošana d.o.o. preostalo 6,41% što pokazuje da je ostvarilo više prinosa na 100 novčanih jedinica prihoda u odnosu na Benković d.o.o.

Profitna marža prije oporezivanja pokazuje da je nakon podmirenja svih troškova poduzeću Benković d.o.o. ostalo 2,75%, a poduzeću Bošana d.o.o. 1,40% prihoda za dobit koja se dalje oporezivala prema Zakonu o porezu na dobit. U ovom slučaju postotak profitabilnosti od svih aktivnosti u 2015. g. je veći kod poduzeća Benković d.o.o.

Neto profitna marža – poduzeću Benković d.o.o. je nakon pokrića svih troškova i poreza na dobit ostalo 1,57% prihoda, dok je poduzeću Bošana d.o.o. u 2015.g. ostao manji postotak dobiti nakon oporezivanja, tj. 1,04%. Iz ovoga je vidljivo da je poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. imalo efikasniju računovodstvenu i poslovnu politiku te da je racionalnije raspolagalo resursima.

Tablica 16. Pokazatelji povrata na investirano poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015.g.

Naziv pokazatelja	Benković d.o.o.		Bošana d.o.o.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Povrat na ukupni kapital	200.501/5.585.630*100	3,59%	601.253/16.013.779*100	3.75%
Povrat na uloženi dugoročni kapital	(200.501 - 75.484) / (5.585.630 - 1.632.050) *100	3,16%	(601.253 - 463.289) / (6.013.779 - 4.971.819) *100	1,25%
Povrat na ukupni vlastiti kapital	79.395/1.928.743*100	4,12%	97.609/1.307.392*100	7,47%

Izvor: Izračun autora

Interpretacija pokazatelja i komparacija poduzeća:

Povrat na ukupni kapital pokazuje da je na 100 investiranih novčanih jedinica(NJ) u aktivu poduzeća Benković d.o.o. u 2015. godini ostvareno 3,59 novčanih jedinica operativne dobiti. Poduzeće Bošana d.o.o. je investiranjem 100 novčanih jedinica u svoju aktivu ostvarilo za 0,16 novčanih jedinica više operativne dobiti od poduzeća Benković d.o.o. te ona za 2015. g. iznosi 3,75 NJ

Povrat na uloženi dugoročni kapital: poduzeće Benković d.o.o. je na 100 kn (NJ) uloženog dugoročnog kapitala ostvarilo 3,16 kn (NJ) operativne dobiti umanjene za kamate na kratkoročne kredite, što je za 1,91 kn (NJ) više od poduzeća Bošana d.o.o. koje je na 100 kn uloženog dugoročnog kapitala ostvarilo samo 1,25 kn operativne dobiti umanjene za kamate na kratkoročne kredite.

Povrat na ukupni vlastiti kapital pokazuje da je 2015. godine u poduzeću Benković d.o.o. proizašlo 4,12 kn dobiti nakon oporezivanja iz 100 kn uloženog vlastitog kapitala što je lošije od poduzeća Bošana d.o.o. čiji je povrat na ukupni vlastiti kapital veći za 3,35 postotna poena u 2015. godini. Poduzeća su taj kapital rasporedila na pričuve i zadržanu dobit.

Tablica 17. Pokazatelji obrtaja imovine poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.

Naziv pokazatelja	Benković d.o.o.		Bošana d.o.o.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	4.547.506/3.520.905	1,29	9.375.257/5.400.661	1,74
Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine	4.547.506/2.064.725	2,20	9.375.257/10.613.118	0,88
Koeficijent utrživosti zaliha	4.547.506/34.164	133,11	9.375.257/213.885	43,83
Koeficijent obrtaja neto potraživanja	4.547.506 / (3.391.037-717.248)	1,70	9.375.257 / (4.360.465-1.383.891)	3,15

Izvor: Izračun autora

Interpretacija pokazatelja i komparacija poduzeća:

Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine: 1 kn kratkotrajne imovine u poduzeću Benković d.o.o. u 2015. g. stvorila je 1,29 kn prihoda od prodaje, dok je u poduzeću Bošana d.o.o. stvorila veće prihode u vrijednosti 1,74 kn na 1 kn kratkotrajne imovine.

Koeficijent obrtaja dugotrajne imovine pokazuje da je u 2015. g. 1 kn dugotrajne imovine stvorila 2,20 kn prihoda od prodaje u poduzeću Benković d.o.o. dok se u poduzeću Bošana d.o.o. dugotrajna imovina obrnula za 1,32 puta manje nego u konkurentnom poduzeću Benković d.o.o. Poželjno je postići što veću vrijednost ovog pokazatelja što znači da je manje novca potrebnog za stvaranje prihoda vezano u fiksnoj imovini. U ovom slučaju oba poduzeća rezultiraju niskim koeficijentom te se kao razlog može navesti preinvestiranje u postrojenja, opremu i drugu dugotrajnu imovinu kojom su tada raspolagala.

Koeficijent utrživosti zaliha za 2015. g. kod poduzeća Benković d.o.o. pokazuje da 1 kn ukupnih zaliha stvara 133,11 kn prihoda od prodaje što daleko premašuje vrijednost koeficijenta poduzeća Bošana d.o.o. koji je u godinu dana stvorilo samo 43,83 kn prihoda od prodaje na uloženu 1 kn zaliha. Obzirom da su zalihe najnelikvidniji oblik imovine, poželjna je veća vrijednost koeficijenta te za poduzeće Bošana d.o.o. rezultirajući koeficijent znači manje efikasno upravljanje zalihama u 2015. godini.

Koeficijent obrtaja neto potraživanja: u 2015. godini u poduzeću Bošana d.o.o. 1 kn neto potraživanja (potraživanja-obveze) stvorila je 3,15 kn prihoda od prodaje te tim koeficijentom pokazuje dvostruko bolju naplativost od poduzeća Benković d.o.o., točnije za 1,45 kn po jedinici neto potraživanja.

Tablica 18. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.

Naziv pokazatelja	Benković d.o.o.		Bošana d.o.o.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Tekući odnos	3.520.905/1.632.050	2,16	5.400.661/4.971.819	1,09
Brzi odnos	(3.520.905-34.164) / 1.632.050	2,14	(5.400.661-213.885) / 4.971.819	1,04
Radno raspoloživi kapital	3.520.905-1.632.050	1.888.855	5.400.661-4.971.819	428.842
Prosječno vrijeme naplate potraživanja	3.391.037/ (4.499.882/365)	275,06	4.360.465/ (9.253.798/365)	171,99

Izvor: Prikaz autora

Interpretacija rezultata i komparacija poduzeća:

Tekući odnos: idealna iskustvena vrijednost pokazatelja opće likvidnosti iznosi minimalno 2 (2:1). Tekući odnos za poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. je iznosio $2,16 > \min 2$ te se zaključuje da mu je kratkotrajna imovina bila veća od kratkoročnih obveza te da je poduzeće bilo sposobno u roku podmiriti kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom. S druge strane, poduzeće Bošana d.o.o. ima dvostruko niži koeficijent od konkurentnog poduzeća Benković d.o.o. Tekući odnos poduzeća Bošana d.o.o. za 2015. g. iznosio je $1,09 < \min 2$ što pokazuje da mu je kratkotrajna imovina bila veća od kratkoročnih obveza, ali se nije moglo sa sigurnošću utvrditi da li će kratkoročne obveze biti podmirene u roku kratkotrajnom imovinom. Samim time poduzeće Bošana d.o.o. je bilo manje likvidno od poduzeća Benković d.o.o. u 2015. godini jer je kasnilo sa podmirivanjem obveza zbog nepravovremene doznake sredstava od strane Grada Biograda na Moru.

Brzi odnos: idealna iskustvena vrijednost pokazatelja ubrzane likvidnosti iznosi minimalno 1 (1:1). Poduzeće Bošana d.o.o. u 2015. g. imalo koeficijent 1,04 što je veće od odnosa 1:1 te je bilo sposobno u vrlo kratkom roku osigurati određenu količinu novca, dok je poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. imalo dvostruko više unovčive imovine u odnosu na kratkoročne obveze (koeficijent = 2,14) uspoređujući ga sa poduzećem Bošana d.o.o.

Radno raspoloživi kapital: poželjna je pozitivna vrijednost pokazatelja jer on pokazuje s koliko kapitala raspolaže poduzeće za udovoljavanje tekućim obvezama. Radno raspoloživi kapital za poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. iznosio je 1.888.855 kn što je pozitivna vrijednost koja ukazuje na činjenicu da je poduzeće Benković d.o.o. imalo veću kratkotrajnu imovinu od kratkoročnih obveza. Poduzeće Bošana d.o.o. je u 2015. g. također imalo pozitivnu vrijednost radno raspoloživog kapitala u iznosu od 428.842 kn, ali je, uspoređujući ga s poduzećem Benković d.o.o., njegova vrijednost bila manja za 1.460.043 kn. Oba poduzeća su u 2015. g. imala dovoljan iznos novca za udovoljavanje tekućim obvezama i neočekivanim novčanim izdacima pa nisu trebala osiguravati dodatne izvore sredstava.

Prosječno vrijeme naplate potraživanja: poželjna je što manja vrijednost pokazatelja što nije slučaj kod nijednog od dva promatrana poduzeća u 2015. godini. Poduzeću Benković d.o.o. je potrebno ≈ 275 dana da naplati svoja potraživanja, dok je poduzeću Bošana d.o.o. trebalo ≈ 172 dana te oba poduzeća trebaju težiti smanjenju vremena naplate potraživanja.

Tablica 19. Pokazatelji solventnosti poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.

Naziv pokazatelja	Benković d.o.o.		Bošana d.o.o.	
	IZRAČUN	IZNOS	IZRAČUN	IZNOS
Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala	544.039/2.472.782 *100	22%	852.070/2.159.462 *100	39,46%
Stupanj zaduženosti	3.656.887/5.585.630 *100	65,47%	14.706.387/16.013.779 *100	91,84%
Omjer duga i glavnice	3.656.887/1.928.743 *100	189,60%	14.706.387/1.307.392 *100	1124,86%
Odnos pokrića kamata				
Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice				

Izvor: Izračun autora

Interpretacija pokazatelja i komparacija poduzeća:

Omjer dugoročnih obveza i ukupnog dugoročnog kapitala: udjel dugoročnih obveza u ukupnom dugoročnom kapitalu bi trebao biti maksimalno oko 30 – 35%. Poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. imalo je udjel tuđeg kapitala od 22% te se može vjerovati kako je poduzeće imalo sposobnost pokrića dugoročnih obveza te da su one bile podmirene na vrijeme, dok je kod poduzeća Bošana d.o.o. taj udjel iznosio 39,46% što premašuje maksimalnu vrijednost od 35% pa se može zaključiti kako poduzeće Bošana d.o.o. nije bilo sposobno na vrijeme pokriti svoje dugoročne obveze u 2015. godini.

Stupanj zaduženosti: iskustvena gornja granica stupnja zaduženosti trebala bi biti 50% te što je stupanj zaduženosti veći to je i veći rizik ulaganja u poduzeće. Poduzeće Benković d.o.o. 2015. g. imalo je stupanj zaduženosti od 65,47% što znači da se poduzeće 65,47% financiralo iz tuđih izvora, a 34,53% iz vlastitih izvora. Stupanj zaduženosti poduzeća Bošana d.o.o. za 2015. g. iznosio je 91,84% te je to ujedno i postotak kojim se poduzeće financiralo iz tuđih izvora, a sa samo 8,16% iz vlastitih izvora. Pokazatelj je kod oba poduzeća premašuje granicu optimalnosti što znači da nisu bila sposobna pokriti svoje obveze prema kreditorima.

Omjer duga i glavnice: maksimalna vrijednost omjera duga i glavnice je 1, odnosno 1:1 što znači da ukupan dug ne bi trebao biti veći od ukupne glavnice. Odnos duga i glavnice u 2015. g. bio je veći kod poduzeća Bošana d.o.o. te je iznosio 11,25:1 što nikako nije zadovoljavajući odnos te pokazuje kako je ukupan dug bio veći od ukupne glavnice poduzeća. Taj omjer kod poduzeća Benković d.o.o. iznosio je 1,9:1 što također prelazi maksimalnu vrijednost omjera duga i glavnice ali ne značajno za razliku od poduzeća Bošana d.o.o.

Odnos pokrića kamata: tražena vrijednost pokazatelja iznosi minimalno 1 što bi značilo da je operativna dobit koju je poduzeće ostvarilo dostatna za podmirenje troškova kamata. Poduzeće Benković d.o.o. u 2015. g. imalo je odnos pokrića kamata veći od 1 što znači da je operativna dobit ostvarena u poslovanju 2,66 puta veća od plaćenih kamata. Poduzeće Bošana d.o.o. imalo je također koeficijent veći od 1 te je operativna dobit ostvarena 2015. g. bila 1,3 puta veća od plaćenih kamata. Usporedbom promatranih poduzeća, poduzeće Benković d.o.o. imalo je veći koeficijent pokrića kamata.

Odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice: iskustvena vrijednost je 1 (1:1) te je u 2015. g. poduzeće Benković d.o.o. imalo odnos dugotrajne imovine i vlasničke glavnice veći od 1, tj. 1,07 što znači da je glavnica manja od dugotrajne imovine ali male značajnosti, uspoređujući ga s poduzećem Bošana d.o.o. koje je imalo koeficijent daleko iznad prosjeka, tj. 8,12 te da je dugotrajna imovina bila ≈ 8 puta veća od glavnice te da je postojao problem financiranja kratkotrajne imovine iz dugoročnih izvora.

4. ZAKLJUČAK

Analizom financijskih izvještaja korisnici dobivaju važne i značajne informacije o poslovanju društva te je sam cilj analize donošenje odluka vezanih za daljnje poslovanje.

Ovaj završni rad se temelji na analizi i komparaciji financijskih izvještaja dvaju poduzeća iz iste djelatnosti, Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. Cijela analiza poslovanja tih poduzeća provedena je na temelju bilance i računa dobiti i gubitka.

Analiza financijskih izvještaja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. provedena je horizontalnom i vertikalnom analizom za 2014. i 2015. godinu, kao i analizom putem financijskih pokazatelja za 2015. godinu. Horizontalnom i vertikalnom analizom provedena je usporedba kretanja pojedinih stavki bilance i računa dobiti i gubitka unutar svakog poduzeća zasebno za 2015. u odnosu na 2014. godinu. Analizom putem financijskih pokazatelja izvršena je komparacija poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. godinu.

Analizom financijskih izvještaja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. u 2015. u odnosu na 2014. g. vidljivo je smanjenje aktive kod oba poduzeća u približno istom postotku. Kratkoročne obveze su se kod oba poduzeća smanjile, dok dugoročne bilježe pad kod poduzeća Benković d.o.o., a porast kod poduzeća Bošana d.o.o. Dobit poslovne godine poduzeća Benković d.o.o. bilježi drastičan porast, dok se kod poduzeća Bošana d.o.o. dvostruko smanjila. Oba poduzeća bilježe porast prihoda (veći kod Benković d.o.o.) kao i rashoda (veći kod Bošana d.o.o.).

Analizom financijskih pokazatelja za 2015. g. vidljivo je da je poduzeće Benković d.o.o. bilo profitabilnije te je racionalnije raspolagalo resursima dok je poduzeće Bošana d.o.o. ostvarilo veći povrat na vlastiti kapital. Uspoređujući koeficijent obrtaja zaliha poduzeće Benković d.o.o. je stvaralo veći prihod od prodaje po jedinici zaliha od poduzeća Bošana d.o.o. koje nije efikasno upravljalo zalihama. Što se tiče likvidnosti poduzeće Benković d.o.o. je bilo likvidnije u svim aspektima analize likvidnosti te je bilo sposobno podmiriti kratkoročne obveze kratkotrajnom imovinom i brže doći do sredstava za njihovo podmirenje. Također je raspolagalo većim radno raspoloživim kapitalom i trebalo mu je manje dana da naplati svoja potraživanja. Usporedbom solventnosti promatranih poduzeća Bošana d.o.o. nije bilo sposobno podmiriti svoje dospjele dugoročne obveze dok je poduzeće Benković d.o.o. imalo tu sposobnost, tj. bilo je solventno. I Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. u 2015. g. imala su veći dug od glavnice te su bila prezadužena.

LITERATURA:

Knjige:

1. Belak, V. (1995.): Menadžersko računovodstvo, RRiF Plus, Zagreb
2. Gulin, D. (2008.): Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, HZRiFD, Zagreb
3. Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, K., Žager, L. (2008.): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb
4. Tušek, B., Vašiček, V., Žager, K. (2008.): Osnove računovodstva, računovodstvo za neračunovođe, RRiF, Zagreb
5. Vujević, I. (2009.): Analiza financijskih izvještaja, ST-tisak, Split
6. Zelenika, R. (1998.): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka

Pravilnik/Zakon:

1. Zakon o računovodstvu (2016.) N.N. 78/15, 134/15, 120/16, VII. Financijski izvještaji, Čl. 19.

Izvori s interneta:

1. doc.dr.sc.Vukoja B. „Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka“ str.1., [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf> [25.03.2017.]
2. Dečman, N. (2012.): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH [Internet], raspoloživo na: http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=128746 [25.03.2017.]
3. Šarlija, N. (2009.): Financijska analiza, predavanja za kolegij "Analiza poslovanja poduzeća", Sveučilište u Osijeku, Osijek, [Internet], raspoloživo na: https://www.mathos.unios.hr/analizapp/Files/Financijska_analiza.doc.pdf [27.03.2017.]
4. Službena internet stranica Grada Benkovca, [Internet], raspoloživo na: <http://www.benkovac.hr/ustroj/ustanove-i-poduze%C4%87a/benkovic-d-o-o-1> [31.03.2017.]

5. Službena internet stranica komunalnog poduzeća Bošana d.o.o., [Internet], raspoloživo na: <http://www.bosana.hr/o-nama.html> [31.03.2017.]

Ostalo:

1. doc. dr. sc. Dropulić, I. (2016.): Menadžersko računovodstvo, interna skripta, EFST
2. doc.dr.sc. Bartulović M. (2013.): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, interni materijali, EFST

POPIS TABLICA

Tablica 1. Bilanca.....	8
Tablica 2. Pokazatelji profitne marže.....	12
Tablica 3. Pokazatelji povrata na investirano.....	13
Tablica 4. Pokazatelji obrtaja imovine.....	14
Tablica 5. Pokazatelji likvidnosti.....	15
Tablica 6. Pokazatelji solventnosti.....	16
Tablica 7. Horizontalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.	19
Tablica 8. Horizontalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.	20
Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.	22
Tablica 10. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.	23
Tablica 11. Vertikalna analiza bilance poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.	25
Tablica 12. Vertikalna analiza bilance poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.	26
Tablica 13. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.	27
Tablica 14. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Bošana d.o.o. za 2014. i 2015. g.	28
Tablica 15. Pokazatelji profitne marže poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.	29
Tablica 16. Pokazatelji povrata na investirano poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.	30

Tablica 17. Pokazatelji obrtaja imovine poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.	30
Tablica 18. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g.	31
Tablica 19. Pokazatelji solventnosti poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. za 2015. g. ...	33

POPIS SLIKA

Slika 1. Kretanje pozicija bilance poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. u 2015. godini.....	21
Slika 2. Kretanje prihoda i rashoda poduzeća Benković d.o.o. za 2014. i 2015. g.	23
Slika 3. Kretanje prihoda i rashoda poduzeća Bošana d.o.o. u 2014. i 2015. g.	24

SAŽETAK

Cilj ovog istraživanja bio je analizom godišnjih financijskih izvještaja utvrditi i usporediti uspješnost poslovanja poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. Ovim radom obuhvaćeno je poslovanje navedenih poduzeća za 2014. i 2015. godinu. Provedene su horizontalna i vertikalna analiza te analiza putem pojedinih financijskih pokazatelja. Zbog organizacijske strukture i naravi poduzeća Benković d.o.o. i Bošana d.o.o. nisu izračunati svi pokazatelji, kao što su primjerice pokazatelji vezani uz dionička društva. Rezultati dobiveni provedenim analizama za navedena dva poduzeća su međusobno uspoređeni te se može zaključiti kako je poduzeće Benković d.o.o. u 2015. godini imalo bolje rezultate poslovanja te je bilo profitabilnije, likvidnije i solventno za razliku od poduzeća Bošana d.o.o. koje je bilo manje likvidno i nesolventno u promatranjoj godini.

Ključne riječi: **financijski izvještaji, horizontalna i vertikalna analiza, analiza putem pokazatelja.**

SUMMARY

The objective of this research was to determine and compare the performance of companies Benković d.o.o. and Bošana d.o.o. by analyzing the annual financial statements. This activity covers the business of the mentioned companies in 2014 and 2015. Horizontal and vertical analysis and analysis through individual financial indicators were implemented. Due to the organizational structure and nature of the company Benković d.o.o. and Bošana d.o.o. all indicators, such as indicators related to joint stock companies, weren't calculated. The results obtained by the analyzes for these two companies have been compared, and it can be concluded that the company Benković d.o.o. in the year of 2015. had better business results and was more profitable, more liquid and solvent than Bošana d.o.o. which was less liquid and insolvent in the observed year.

Keywords: **financial statements, horizontal and vertical analysis, financial indicators analysis.**